

Finanskomiteen: Teknas innspill til statsbudsjett 2020

Tekna er en fagforening og en faglig forening som organiserer over 80.000 naturvitere og teknologer med mastergrad. Vi har medlemmer i privat, statlig og kommunal sektor og vi har fagnettverk på en rekke områder.

Tekna mener regjeringens budsjettforslag er offensivt på enkelte områder, men at det i sum ikke sikrer den nødvendige omstillingen til et mer bærekraftig samfunn. Vi trenger større grep innenfor etter- og videreutdanning, realisering av karbonfangst og -lagring og en styrking innenfor forskning og innovasjon.

Det er imidlertid positivt at regjeringen moderer oljepengebruken. Norsk økonomi går godt, det er derfor viktig at vi er rustet for dårligere tider.

Karbonfangst og -lagring (CCS)

Tekna mener det er særlig viktig at Stortinget sikrer fremdriften mot fullskala karbonfangst og -lagring (CCS).

Det fremgår av regjeringens budsjettforslag, at nåværende prosjektplan for prosjektet tilsier at Stortinget kan fatte investeringsbeslutning for prosjektet i løpet av 2020 i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2021. Olje- og energiminister Freiberg varslet også på høynivåkonferanse om karbonfangst og -lagring i Oslo i september at investeringsbeslutning ville bli tatt i 2020. Vi er derfor skuffet over at regjeringen ikke fastholder dette i budsjettforslaget.

Karbonfangst og -lagring er avgjørende for å få ned klimagassutslippene og nå målene i Parisavtalen. Norge har her en unik mulighet til å gå foran. Dette handler ikke bare om petroleumssektoren, men også for andre punktutslipp som sement og avfall.

Tekna ber Stortinget om at investeringsbeslutning for karbonfangst og -lagring tas i 2020.

Kompetansereformen – Lære hele livet

Tekna mener at budsjettet for 2020 burde innebære en sterkere satsing på livslang læring. Behovet for kompetanse vil bare øke, og NOU 2019: 12 har påpekt nødvendigheten av at vi skaper sterkere incentiver og gode finansieringsmodeller for livslang læring. For Tekna er det avgjørende at slike ordninger også omfatter de høyt utdannede. Ordningene må ikke undergrave gratisprinsippet i høyere utdanning.

Forslaget om nytt Kompetanseprogram forvaltet av Kompetanse Norge er positivt, men ikke tilstrekkelig. 30 millioner til styrking av bransjeprogrammer, utvikling av fleksible videreutdanningstilbud og incentivordninger for livslang læring, **bør økes til minst 100 millioner i budsjettet for 2020.** Vi viser i denne sammenheng til anslagene i NOU 2019: 12 om kostnader av et program for arbeidslivsdrevet kompetanseutvikling på 700-800 millioner årlig, gradvis økt fra et utgangspunkt på 350 millioner.

Stortinget må presisere at støtten til fleksible videreutdanningstilbud også retter seg mot universitets- og høyskolesektoren og innrettes mot de som allerede har høyere utdanning. Dersom utprøvingen av insentivordninger som retter seg mot fagarbeidere lykkes, bør den raskt utvides til også å omfatte høyt utdannede arbeidstakere.

Tekna er hovedsakelig positiv til forslagene om endringer i Statens lånekasse for utdanning, men mener at aldersgrensen på 45 år for full støtte bør fjernes i sin helhet, heller enn å heves til 50 år. Vi mener videre at forslaget i NOU 2019: 12 om økte muligheter for å kombinere utdanning med dagpenger, bør implementeres i sammenheng med statsbudsjettet for 2020. Dette ville innebære en kostnad på 39 millioner kroner som følge av at flere vil delta i utdanning.

Kompetansestrategi IT-sikkerhet

Stortinget bevilget i revidert nasjonalbudsjett 10 millioner kroner til videreutdanning innenfor digitalisering, IKT-sikkerhet og områder knyttet til det grønne skiftet. Målgruppen for videreutdanningstilbudene er virksomheter og sysselsatte som har behov for mer kompetanse som følge av digitalisering og andre krav til omstilling.

Tekna og NHO spilte inn til Stortingets behandling at disse midlene i sin helhet burde gå til utvikling av kompetansepåfyll knyttet til IKT-sikkerhet. Tekna ser at denne potten er økt til 36 millioner kroner. Tekna mener at disse midlene må øremerkes til IKT-sikkerhet slik at man, i tråd med Stortingets egne vedtak og regjeringens strategidokumenter, sørger for å redusere det store kompetansegapet vi ser på dette området. I tillegg mener Tekna disse studieplassene må finansieres gjennom statsbudsjettet.

Tekna mener Stortinget må sikre at midler til kompetansepåfyll på 36 millioner øremerkes til utvikling av videreutdanning innen IKT-sikkerhet. Stortinget må sikre finansiering av studieplasser på inntil 15 studiepoeng i året for deltakelse i dette videreutdanningstilbudet.

Kutt på forskningsfeltet

Tekna er glad for at regjeringen følger opp langtidsplanene for forskning. Det er positivt at de tre opptrappingsplanene styrkes med 315 millioner kroner i 2020, herunder Teknologiløftet. Vi er også glad for styrking av forskning på IKT-sikkerhet.

Tekna er imidlertid bekymret for konsekvensene av kuttet i bevilgningene til Forskningsrådet.

Evaluerings- og effektiviseringsreformen

Tekna er kritisk til at universitets- og høyskolesektoren for sjetten år på rad får et flatt kutt på 0,5 prosent, som følge av ABE-reformen. Universitets- og høyskolesektoren har til sammen fått kutt på om lag 1,4 milliarder kroner fordelt over seks år, og Tekna mener derfor det er nødvendig å se nærmere på hvilke konsekvenser kuttene har hatt for sektoren, herunder bruken av innleid kompetanse og midlertidige ansettelsesforhold.

Tekna ber Stortinget sikre at regjeringen gjennomfører en evaluering av ABE-reformen, som undersøker konsekvensene kuttene har medført under de ulike departementene og i statlige virksomheter. En evaluering bør også spesielt vurdere om de flate kuttene har ført til økt bruk av innleid kompetanse og midlertidige ansettelsesforhold.